

1 TESALONIKA NE

Paulom dis tcgãyas tc'ãà di sa

Tesalonika ne koe

Téé-cookg'ai sa

Tesalonika ba kò x'áé-dxoom Roma ne di me e, Maketonia koe hàna ba. Paulo ba kò gaa koe xgaa-xgaa, ãem ko Filipi koe guu ka, si kò kereke sa gaa koe tshoa-tshoase (Tsee 17:1-9).

Káí ne qhàò zi di ne kò Juta ne di cauan koe tcãàn tcaoa hãa, a kò Paulom di xgaa-xgaan komsana, igaba ne kò Juta ne tshoa-tshoa a tauan tcãà a ne a ntcoeku. Paulo ba kò Tesalonika koe chùia tcg'òòé, a ba a Berea koe qõò (Tsee 17:10). Gaa koem kò hànaa, a síí Korinta koe tcãà, kam kò Paulo ba gam ka c'ẽem Timoteom koe tchõàn kóm, Tesalonika koe hànas kerekes di téé-q'ooan ka.

Tc'ãà dis tcgãyas Paulom di sa kò Tesalonika ne góá mááèa hãa, gaa koe hãa ne dtcòm-kg'ao nes gha ghùi-ghui tcáó, a sa a ntcàm ne ka. Gane di dtcòmàn hēé naka ncàmkuan hēéthēé di tchõà nem ko qãè-tcaoa máá. Tc'ẽe-tc'ẽesekagu nem ko, kg'õès ãem kò gane cgoa hãa x'aè kam kò kg'õè sa, a ba a kò nxãaska Krete ba gha n-cáma hàà di zi tèè zi ãe kò ghùièa hãa zi xoa. C'ẽes tèè sa kòò máá: “Dtcòm-kg'aom ncēe kò Krestem hàà tama cookg'ai koe x'óóa hãa ba gha kháé chõò tama kg'õèan úúa?” témé sa. Si kò c'ẽes tèè sa máá: “N-cáma ba gha Krete ba gaicara kabise a hàà?” témé. Paulo ba kò ncēm x'aè ba sée a bìrí ne, nqooa hãase méé ne

tséé sa, nqòò sa úúá hãase Kreste ba gha kabise a hàà di sa.

Qaa-qaa sa kg'uia ne:

- ncàmku

- Jeso ba ko gaicara kabise a hàà (1:10; 3:13; 4:13–5:11)

Tcgãyas q'oo koe hàna zi:

- Qãè-tcaoa máákuan hěé naka dqòmkuan hěéthěé e (1–3)

- Nqari ba ko qãè-tcaokagus kg'òè sa (4:1-12)

- Xgaa-xgaan Krestem di hààn di i (4:13–5:11)

- Còò di ghùì-ghui-tcáókua ne (5:12-28)

Qãè-tcaoa-máákuan hěé naka dqòmkuan hěéthěé e (1–3)

Tsgámkaguku zi

¹ Paulo ra a, a Silefano* ba hěé naka Timoteo ba hěéthěé tsara cgoa hãa,

xae ko *ncēes tcgãya* sa Tesalonika dis xg'aes ncēe Nqarim gatá ka Xòò ba hěé naka X'aigam Jeso Kreste ba hěéthěé tsara koe hãa sa góá máá, a ko máá:

Cgómkuan hěé naka tòókuan hěéthěé mée i gatu cgoa hãa, témé.

Tesalonika ne dis kg'òè sa hěé naka dtcòm sa hěéthěé e

² Wěéa tu domka xae ko wèé x'aè ka Nqari ba qãè-tcaoa máá, a ko sixae di còrèan koe gatu ka kg'ui, ³ a ko Nqarim gatá ka Xòòm cookg'ai koe wèé x'aè ka tc'ēe-tc'ēese: gatu kúrúá hãa tsééan dtcòmàn di hěé, naka gatu di tsééan ncàmkuan di hěé, naka

* **1:1:** Silefano - Silefanom di c'ēe cg'òèa nea Silase e.

gatá dim X'aigam Jeso Krestem koe nqòòan ka tu qarika tées ka hěéthěé e.

⁴ Tíí qõe ga tu Nqarim ka ncàmmèa tuè, q'ana xae hãa nxárám tcg'óó tua hãa sa *Gam di tu gha ii ka*. ⁵ Sixae di qãè tchõà nea kò gatu koe kg'ui iise cúí hàà tama khama, igaba i kò qarían cgoa hěé, Tcom-tcomsam Tc'ěem cgoa hěé naka kaisa tcoman cgoa hěéthěé hàà. Tu q'ana hãa nta xae kòo ma gatu xg'aeku koe gatu domka kg'õè sa. ⁶ A tu a kò hàà sixae hěé naka X'aiga ba hěéthěé di tu serè-kg'ao tu kúrúse. Eěta i kò ma xgàrakuan hãa igaba tu kò Tcom-tcomsam Tc'ěem koe guua qãè-tcaoan cgoa kg'ui ba séèa mááse khama. ⁷ A tu a kò ncěem dàòm ka, wèé ne dtcòm-kg'ao ne Maketonia hěé naka Akaia hěéthěé koe hàna ne koe x'ái sa kúrúse. ⁸ X'aigam dim kg'uim gatu koe guua ba kò Maketonia hěé naka Akaia koe hěéthěé cúí síí tama, igabaga i kò gatu di Nqarim koe dtcòmán wèé za ga q'ãàè, nxãasega i gha c'ěe gúù xae gha nxàe sa táá qaase ka. ⁹ Gaa nea ko gane ka nxàe, nta tu kò ma hààkagu xae e sa khama. A ne a ko gataga nxàe, nta tu kò ma kúrúá mááseèa hãa nqárian ma tcg'oaragu a Nqarim koe ma kabise sa, a síí kg'õèa hãa a tseegu òm Nqari ba tsééa máá sa, ¹⁰ naka tu ma Cóásem nqaríkg'ai koe gha guu a hàà ba ma qãà hãa sa, ncěem kò x'ooan koe ghùì ba, Jesom ncěe hààko xgòàn koe ko kgoara ta a ba.

2

Paulom di tsééa ne Tesalonika koe

¹ Tíí qõe ga tuè, q'ana tu hãa, sixae dis dàras gatu xae kò dàra tu ua hãa sa kò kg'amaga di tama sa. ² Hàà tama xae hãa cookg'ai koe xae

kò ma Filipi koe xgàràè sa hěé, naka xae kò ma sau-saugase qgóóè sa hěéthěé tu q'ana hãa. Igaba xae kò sixae dim Nqarim koe qarian hòò, a qãè tchõàn kgoarasease kg'ui cgoa tu u, ãeta i kò ma kaisa ntcoekuan hãa igaba. ³ Sixae di xгаа-xгаа ne kàma, kana cg'urigam dàòm di, kana kàan di tama khama. ⁴ Igaba xae ko Nqarim ka tcommèa hãa, a xae a qãè tchõàn xгаа-xgaan dis tséé sa máàèa hãa khama ma kg'ui, khóèan xae gha qãè-tcaokagu ka tamase, igabaga xae gha Nqari ba qãè-tcaokagu ka, ncẽe ko tcáóa xae kúrúa bóò ba. ⁵ Tu q'ana hãa, wèè x'aè ka xae kò táá qàe-qaekuan di kg'uian cgoa hàà cgae tu u sa, a xae a kò táá sixae di tsééan kúrú, c'èe gúù xae gha gatu koe hòò domka - Nqari ba sixae dim tééa-máá-kg'ao Me e! ⁶ Gataga xae kò khóèan ka xae gha dqòmè sa qaa tama, gatu kaga igaba kana c'èe khóèan kaga igaba.

⁷ Krestem di xae x'áè úú-kg'ao* xae iise xae ga kò kái gúùan qaa cgae tua hãa, igaba xae kò gatu xg'aeku koe tc'aua xae khóè xae e, khóès gas di cóán ko qãèse q'õés khama ma. ⁸ A xae a kò kaisase xgónè tua hãa, domka xae kò kg'ónòsea hãa, táá xae gha Nqarim di qãè tchõàn cúí máà tu u ka, igabaga xae gha thée sixae di kg'õèan tcg'òóa máá tu u ka, tseegukaga tu kò sixae koe kaisase ncàm-ncamsa tu u khama. ⁹ Qanega tu q'ana hãa, tíí qõe ga tuè, sixae di tsééan hěé naka qóm cgoa qgóókuan hěéthěé ka. Nqarim di qãè tchõàn xae kò xгаа-xгаа tu u, a xae a kò ntcúú ba hěé naka koaba ba hěéthěé tséé, táá xae gha gatu ka c'èean ga qóm ba qgóókagu ka.

---

* **2:7:** x'áè úú-kg'ao - Gerika sa ko “apostolo” témé.

¹⁰ Gatu hěé naka Nqari ba hěéthěéa gha ncěes gúù sa nxàea tseegukagu, sixae di qgóose-kg'áma ne kò gatu *dtcòm-kg'ao tu* koe q'ano o, a tchàno o, a cúí cg'uri ga úú tama khama. ¹¹ Gataga tu q'ana hãa, xae ko ma gatu ka c'ěem wèé ba ma qgóo sa, ěem ko ma cóán ka xòò ba ma cóán qgóo khamaga ma, ¹² naka xae kò ko ma ntcàm, a korè, a ko Nqarim koe ma qarika bìrí tu u sa hěéthěé e, Nqari ba kg'anoa hãas kg'òè sa tu gha kg'òè ka, ncěe ko Gam di x'aian hěé naka x'ààn hěéthěé koe tcii tu u ba.

¹³ Nqari ba xae ko chòò tamase qãè-tcaoa máá, ěe xae kò kg'ui ba xгаа-xгаа tu u ka tu kò cáì tshàua máá me khama. Khóèan koe guua hãam kg'uim iise tamase, igaba Nqarim koe guuam kg'uim iise, ncěem tseeguan kaga ii khamaga ma, *Nqarim* ncěe ko gatu *dtcòm-kg'ao tu* koe tséé ba. ¹⁴ Tíí qõe ga tuè, Jutea koe hàna zi kereke zi Nqarim di zi, ncěe Jeso Krestem di zi koe kúrúsea hãa sa gatu koe thěé kúrúsea. Gatu di ne khóè ne ka tu kò xgàràè, ncěe gane kò ma Juta ne ka ma xgàràè khamaga ma. ¹⁵ *Juta ne* ncěe kò X'aigam Jeso ba hěé naka porofiti xu hěéthěé cg'òo, a xhàiaгу xae e ne, ncěe Nqari ba qãè-tcaokagu tama ne, a ko wèé khóèan cgoa ga ntcoeku ne. ¹⁶ Xgàè-kg'am xae e ne ko, nxãasega xae gha táá táá zi qhàò zi di ne cgoa kg'ui, ne kgoaraè ka. Ncěem dàòm ka i ko wèé x'aè ka gane di chìbian càùse a cg'òè. I ncěeska Nqarim di xgòàn còò dis ka hàà cgae nea.

Paulo ba gaicara Tesalonika ne dàra kg'oana

¹⁷ Tíí qõe ga tuè, xòm x'aè-coan xae kò gatu cgoa q'aa-q'aaèa hãa, i kò tc'áróa xae gatu xg'aeku koe

káà a, tc'ěea xae ka tamase. Xae gaa domka kaisase xgónè tua hãa, a ko wèé qaria xae cgoa x'ãà máá, gaicara xae ga bóò tu u sa, ¹⁸ síí cgae tu u kg'oana xae kò hãa khama. Tíí Paulor tc'áróa kò kái q'oro tc'ěea hãa, síí cgae tu ur gha sa, igabagam kò satana ba xgàè-kg'am xae e. ¹⁹ Kháé sa nxãaska sixae dis nqòò sa, kana qãè-tcao sa, kana x'aian dis cábá sa, ěe xae gha X'aigam Jesom kò hàà ne xae gha dqom̄se cgoa sa dùú saa? Gatu tama tua? ²⁰ Tseeguan kaga xae ga dqom̄se cgoa tu u, tu ko qãè-tcaokagu xae e.

3

¹⁻² Eě xae ko ncēes gúù sa qómá máá xaea hãa sa bóò, ka xae kò nxãaska bóòà tcg'òó, sixae ka qõesem Timoteo ba xae gha tsééa úú sa, ncēe sixae khamaga ma Krestem di qãè tchõàn xgaa-xgaa koe Nqarim dim tséé-kg'ao ba, xae gha sixae cuiaga Atene koe hãa ka. Ncēes gúù sa xae kò bóòà tcg'òó, síím gha gatu di dtcòm̄an koe qari-qari, a korè tu u ka, ³ nxãasega i gha táá cúí-kg'áíá tu ga ncēe zi xgàraku zi domka tééa dibi ka. Gatu igaba tu qãèse q'ana hãa, ěe zi xgàraku zim Nqari ba kgoara máá taà hãa sa khama. ⁴ Eě xae ko qanega gatu cgoa hãa ka xae kò x'aèan cookg'ai koe ga bìrí tua hãa, hààko x'aè ka ta gha xgàràè sa, si ncēe sa kúrúsea, ěe tu ma q'ana hãa khamaga ma. ⁵ Gaa domkar kò, ěer ko bóò si ncēes gúù sa qómá máá tea hãa ka, *Timoteo ba* gatu koe tsééa úú, nxãasega xae gha gatu di dtcòm̄an ka q'ãa ka, qàè-qaeku-kg'ao ba gha c'ěedaoka qàè-qaè tu u, i ga kò sixae di tsééan kg'amaga di i khama.

⁶ Igabam ncēeska Timoteo ba kabisea hãa, a qãè-tcaokagu xae e ko kg'uiian cgoa hààra máá xaea hãa, gatu di dtcòman hēé naka ncàmkuian hēéthēé di i. Gatagam kò thēé bìrí xae e, wèé x'aè ka tu ko qãè-tcaoan cgoa tc'ēe-tc'ēese xae e, a bóòà xae xgónèa hãa sa, ncēe xae ma sixae igabaga ma bóòà tu xgónèa hãa khamaga ma. ⁷ Tíí qõe ga tuè, gaa domka xae kò gaxae di qómán hēé naka xgàrakuan hēéthēé wèé q'oo koe gatu di dtcòman ka qgài-qgai tcáóè. ⁸ Ncēè X'aigam koe tu kòò qarika tēe, ne xae gha nxãaska ncēeska sònòà dìbi a kg'õèan hòò khama. ⁹ Nqari ba xaea gha ntama ma tc'ãòase gatu domka cam tshàua máá! Kaisase xae ko Gam cookg'ai koe gatu ka qãè-tcao. ¹⁰ Koaba ba hēé naka ntcùú ba hēéthēé xae ko qarika còrè, gatu cgoa xae ga xg'ae a bóò tu u sa, nxãasega xae gha ēe gatu di dtcòman koe tcàòà hãa sa càùà máá tu u ka.

¹¹ Ke méé tsara ncēeska gatá dim Nqarim, ncēe gatá ka Xòò ba hēé, nakam gatá dim X'aigam Jeso ba hēéthēé tsara dàò ba kg'ónòà máá xae e gatu koe xae gha sí di ba. ¹² Gataga méém X'aiga ba gatu ka c'ēea ne koe hēé naka wèé khóèan koe ga hēéthēé kúrú naka i gatu di ncàmkuian càùse naka kái, ncēe xae sixae ma ncàm tua hãa khamaga ma. ¹³ Nxãasegam gha Nqarim gatá ka Xòò ba gatu di tcáóan qarìan máà, tu gha káàn chìbi, a tu a gha Gam cookg'ai koe tcom-tcomsa ii, ēem gha ko gatá dim X'aigam Jeso ba Gam di ne tcom-tcomsa ne wèé ne cgoa hàà ka.

**Nqari ba ko qãè-tcaokagus kg'õè sa
(4:1-12)**

4

¹ Ncēeska còo dis ka, tí qōe ga tuè, sixae koe tu xgaa-xgaasea hãa, nta méé tu ma kg'òè naka tua X'aiga ba qāè-tcaokagu sa, si ncēe sa gaas kúrú tu kos ga si i. Igaba xae ko X'aigam Jesom koe dtcàrà a ko korè tu u, a ko máá: ncēes gúù sa méé tu qarika kúrú, témé. ² X'aigam Jesom di qaritan ka xae kò x'áè-kg'ámán máà tu u sa tu q'ana hãa khama.

³ Ncēea Nqarim ko ma tc'ēe ga a khama, tcom-tcomsakaguè tu gha sa: nxāasega tu gha cg'áràn koe ncèèsea hãa ka, ⁴ nakam wèém khòè ba tcom-tcomsa a tcommèa hãam dàòm ka gam dis khòès cgoa kg'òè, ⁵ cg'āè zi tc'ēe-kg'ám zi tcáóa ba ka ncàm mèa hãa zi kúrú ka tamase, cg'āè tc'ēe ne khòè ne Nqari ba c'úùà hãa ne ko hée khama. ⁶ Nakam gha nxāasega táá cúím khòèm ga ba ncēes gúùs ka gam ka c'ēe ba chìbian kúrú cgae guu, kana kàa me guu. X'aiga ba gha ēeta ii chìbian wèé ko kúrú ne xgàra ke, ncēe xae nxāakamaga ma bìrí tua hãa a ma nxàea tseegukagua hãa khamaga ma. ⁷ Hàà ta gha q'ano tamase kg'òè kam Nqari ba tcii ta a tama khama, igaba ta gha hàà tcom-tcomsas kg'òè sa kg'òè ka a. ⁸ Gaa domkam gha ēe ko ncēe xgaa-xgaan xguì ba, khòèm ko méé sa xguì tama, igabam gha ko Nqarim ko méé sa xguì, *Nqarim* ncēe ko Gam dim Tcom-tcomsam Tc'ēe ba máà tu u ba.

⁹ Ncēeska gatu ka ncàm kuan ka: qaase tama ia góá xae ga máá tu u sa; Nqarim ka tu nxāakamaga xgaa-xgaaèa hãa, tu ga ma ncàmku sa khama. ¹⁰ A tu a ko tseeguan kaga wèé ne dtcòm-kg'ao ne Maketoniam wèém di ne koe ncēe sa kúrú, igaba

xae ko dtcàrà tu u, tí qõe ga tuè, kaisase tu gha gatà hěé sa.

¹¹ Gataga xae ko thěé korè tu u, kgàea hãas kg'õè sa tu ga kg'õè sa, nakam wèém khòe ba gam di zi tsée zi gam ka kúrú naka baà tshàua ba cgoa tsééa mááse, ncěe xae ma x'áè tua hãa khama. ¹² Naka tua gha nxãasega c'ěe ne khòe ne ka tcommè, naka tua táa c'ěe khòean dtcãàsea hãa guu.

Xgaa-xgaan Krestem di hààn di i (4:13–5:11)

¹³ Tí qõe ga tuè, tc'ěe tama xae hãa ěe x'ómà hãa ne ka tu gha c'úua hãase hãa sa, nxãasega tu gha táa thõ-tcaoase kg'ae ka, gane ěe nqòòan úú tama ne khama ma. ¹⁴ Ncěè Jesom xg'ao x'óó a x'ooan koe tĕea hãa sa ta kòo dtcòm, ne ta ko thěé dtcòm, Nqarim gha gane ěe Gam koe x'ómà hãa ne Jesom cgoa óá sa. ¹⁵ Ncěea X'aigam dim kg'uim nxàe xae kom ga me e khama, ncěe ko máá: gatá ncěe kg'õèa a qaùà hãa ta cuiskaga ěe x'ómà hãa ne ka tc'ãà naka síía hãa tite, ěem gha ko X'aiga ba hààm cárn ka. ¹⁶ X'aiga ba gha nqarikg'ai koe guu a kaim dòm cgoa xõa, kaim moengelem dim dòm ba hěé naka Nqarim dim nxãàm di q'auan cgoa hěéthěé e, ne gha ěe Krestem koe x'óóa hãa ne tc'ãà a ghùie khama. ¹⁷ Nxãaska ta gha gatá ěe kg'õèa a qaùà hãa ta gane cgoa xg'ae-xg'ae a túú-c'òòs q'oo koe hãase ghùie, a síí X'aigam cgoa tc'ãá q'oo koe xg'ae, a ta a gha gaa koe guus ka chõò tamase X'aigam cgoa hãa. ¹⁸ Gaa domka méé tu ncěe kg'uian cgoa qgài-qgai tcáóku.

X'aigam di hààn kg'ónòsea máá

¹ Tíí qõe ga tuè, ncêe zi gúù zi gha hàà kúrúse x'aèan hêé naka cáman hêéthêé ka xae ga góáa máá tu u sa qaase tama. ² Gatu igaba tu qãèse q'ana hãa, X'aigam dim cárn ba gha ts'ãà-kg'aom ko ma ntcùú ka hàà khama ma hàà cgae tu u sa khama. ³ C'êe ne khòè ne gha máá: “Wèé zi gúù zia qãèse hãa, ta qãè qgài koe hãa,” témé. I gha kúúga cg'ãèan hàà cgae ne, ncààn úúas khòès ábàn di thòðan ka ko kúúga hàà cgaeès khama ma, ne cuiskaga nxanagu ana hãa tite.

⁴ Igabaga tu gatu ntcùús q'oo koe hãa tama, tíí qõe ga tuè, me cuiskaga ãem cárn ba ts'ãà-kg'aom ga ma arekagu tua hãa khama ma arekagu tu u tite. ⁵ Wèéa tu ga x'áàm di tu cóá tu u, a koaba di tu cóá tu u khama. Ta ntcùú kana dcùú-qoms di ta cóá ta tama ta a. ⁶ Ke méé ta táá x'ómà hãa guu, c'êe ne khama, igabaga méé ta kókòda hãa, naka qgóósean úúá hãa. ⁷ Eẽ ko x'óm ne ko ntcùú ka x'óm, ne ko ãe ko nqàre ne ntcùú ka nqàre khama. ⁸ Igaba ta gatá koaba di ta a, ke méé ta qgóósean úúá hãa naka ta dtcòmàn hêé naka ncàmkuàn hêéthêé dxùua ta ko ncèèa máás gúùs khama ma hãa, naka taa kgoarakuan dis nqòò sa tcúúá ta ko ncèèa máás cábás khama ma cábá. ⁹ Nqari ba Gam di xgòàn ka ta gha xgàràè ka nxará tcg'òó ta a tama khama, igabaga ta gha gatá dim X'aigam Jeso Krestem koe kgoarasean hòò ka a. ¹⁰ Ncêe kò x'óóa máá ta a ba, ãem ko hàà x'aè ka ta gha nxãasega Gam cgoa xg'ae a kg'õè ka, kg'õèa ta ga hãa kana ta ga x'óóa hãa

igaba*. ¹¹ Ke mée tu gaa domkaga ncēe tu ko hēe khamaga ma korèku naka hùiku.

Còo di ghùì-ghui-tcáókua ne (5:12-28)

¹² Tíí qōe ga tuè, dtcàrà tu u xae ko, ēe ko gatu xg'aeku koe tséé ne khóè ne mée tu tcom sa, gane ēe X'aigam koe tc'ãà-cookg'ai tua hãa a ko tchàno-tchano tu u ne. ¹³ Eē ne ko kúrú tsééan domka mée tu kaisa tcoman hēe naka ncàmkuhan hēéthēe cgoa qgóó ne. Gatu xg'aeku koe mée tu tòókuan cgoa hãa. ¹⁴ Tíí qōe ga tuè, dtcàrà tu u xae ko, a ko máá: Eē ko xg'ám-kg'aiate ne tchàno-tchano, ēe ko sau-cgaese ne korè, ēe kg'amka ne hùì, naka wèe ne khóè ne koe qáo tcáo ii. ¹⁵ Bòò mée tu naka i táá cúí khóè ga c'ēean kúrú cgae ana cg'ãèan domka cg'ãèan kúrú cgae e guu, igaba mée tu wèe x'aè ka, gatu ka c'ēe ne hēe, naka wèe khóèan ga hēéthēe tu ga ma qãèan kúrú máá sa x'ãà máá.

¹⁶ Wèe x'aè ka mée tu qãè-tcaoa hãa, ¹⁷ naka tua wèe x'aè ka còrè. ¹⁸ Wèe zi xg'aeku zi koe mée tu Nqari ba qãè-tcaoa máá, ncēea gatu kam ma Nqari ba Jeso Krestem koe ma ncàma hãa ga a ke.

¹⁹ Táá mée tu *Tcom-tcomsam* Tc'ēe ba xg'áè-kg'am guu, ²⁰ naka tua táá porofitan ntcoe guu. ²¹ Wèes gúù sa mée tu qãèse bóòà tcg'òò, naka ēe qãè ii sa qgóóa qari. ²² Qgóóse mée tu wèes gúùs ēe cg'ãè iis koe.

²³ Nqarim tòókuan di ba méém Gam tc'áró-tc'aro ka kúrú tu u naka tu wèe zi dào zi koe tcom-tcomsa ii: gatu di tc'ēean hēe, naka tcáoan hēe, naka tc'áróan hēéthēe wèe mée i qãèse qgóóè, naka

---

* **5:10:** kg'òèa ta ga hãa kana ta ga x'óóa hãa igaba - Gerika sa ko máá: “kókòà ta ga hãa kana ta ga x'òma hãa igaba,” témé.

ia táá cúís ch̀bis ga sa úú guu nakam nxãakg'aiga síí gatá dim X'aigam Jeso Krete ba hàà. ²⁴ Nqarim nc̃e tcii tua hãa ba tcom-tcomsa Me e, khamam gha ãem nqòòkagu tua hãa sa kúrú.

²⁵ Tíí qõe ga tuè, còrèa tu máá xae e. ²⁶ Wèé ne dtcòm-kg'ao ne tu tcom-tcomsas x'obèkus cgoa tsgám. ²⁷ Ra ko X'aigam di cg'õèan koe dtcàrà tu u, nc̃es tcgãya sa méé tu wèé ne dtcòm-kg'ao ne nxárá máá sa.

²⁸ Gatá dim X'aigam Jeso Krestem di cgómkuan méé i gatu wèé tu cgoa hãa.

Kabas Qae-xg'ae sa
The New Testament in the Naro language of Botswana
copyright © 2012 The Bible Society of Botswana

Language: Naro

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2016-08-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 9 Oct 2020

d01ddea0-c0e8-5bc4-86fa-b235639fa99b